

„EDINOST“
Ishaja po triletu na tednu v šestih izdajah ob torkih, četrtkih in sobotah. Zjutranje izdaje izhajajo ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri zvečer. — Obujno izdaje stane: za eno leto . . . 1.00, za dve leti . . . 2.00, za tri leta . . . 3.00, za štiri leta . . . 4.00, za pet let . . . 5.00, za šest let . . . 6.00, za sedem let . . . 7.00, za osem let . . . 8.00, za devet let . . . 9.00, za deset let . . . 10.00. Na naročbo brez priloge naročnine se ne jemlje ezir.
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 20 vč., izven Trsta po 25 vč., Sobotno večerno izdaje v Trstu 4 vč., izven Trsta 5 vč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglašajo se računsko po tarifi v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega tiskanih vrstic. Poslana, osmrtnice in javnozhalne, domači oglašaji itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kor nefrankovano se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglašje sprejema upravnishstvo ulice Molino picolo hit. 3, II. nadst. Odprto reklamacije so prosto politizne.

„Edinost je moč.“

Tretji vsesokolski izlet v Prago.

V nepozabnem spominu ostanejo udeležencem tretjega vsesokolskega shoda v Pragi slavnostni dnevi, ki so pričeli dne 28. junija ter trajali do 1. julija. Češko sokolstvo sme pač opravičenim ponosom zreti na te častne svoje dneve, a slovenski Sokoli, ki so prihiteli v zlato slovansko Prago, da občudujejo velikanski razvitek češkega Sokolstva, imeli so priliko videti, kaj zamore resna in trdna volja zavednega naroda ter crpiti iz izpolnjenega vzgleda nove energije za svoje delovanje v proslah slovanskega Sokolstva.

Kakor smo že poročali udeležila se je tretjega vsesokolskega shoda v Pragi deputacija 14 slovenskih Sokolov, zastopajoča 5 sokolskih društev in sicer so zastopali Trst: starosta Dr. Gustav Gregorin, odbornik Ante Bogdanović in član, mestni poslanec Ivan Gorup; Postojno: starosta Dr. Treo in člani Jurca, Šeber in Valentinčič; Ljubljano: člana Murnik in Kandare, a Celje: podstarosta deželni poslanec Dr. Deček, telovadni učitelj Benčan in člana Lončar in Drag. Hribar, dočim je Gorico zastopal starosta Andrej Gabrček, urednik „Soče“. Hrvatov bilo je 22. Večina slovenskih Sokolov, kakor tudi Hrvatov, pripeljala se je v Prago dne 28. junija ob 7. uri 15 m. zvečer po železnici državno-železniškega društva in sicer s posebnim vlakom, najetim od dunajskih Čehov; ostali člani pa pripeljali so se posebe že prej v Prago ter so pričakovali skupno z odborom praškega Sokola na kolodvoru omenjene železnice, svoje brate.

Pozdrav na peronu kolodvora bil je nem, ker je slavna policija praška prepovedala pozdrav gostov na kolodvoru, bil je pa tem prisrčnejši in pomenljivejši.

Ko so pa prišli Dunajčani in slovenski in hrvatski Sokoli pred kolodvor, zagrmeli so jim naproti iz tisoč in tisoč grl tam zbrana praškega občinstva navdušeni „Na zdar!“ klici ter so bili posebno slovenski in hrvatski Sokoli predmet nepretrznim ovacijam. Vse se je trlo okolo njih, vsak jim je hotel stisniti roko. Slovenci in Hrvati posedli so pripravljeni in zelenjem in trakovi v narodnih barvah odlične vozove, kateri so jih odpeljali v Hôtel „u zlatého Anděla“ med gostim spalirjem občinstva, ki ni nehala klicati: „Na zdar Slovenci, na zdar Chorvaté“, dokler se ni zgubil iz vida zadnji voz.

Po kratkem odmoru podali so se Slovenci in Hrvati na žofniski ostrov, kjer je bil koncert na čast Sokolom. Svirala je slovanske komade izborna sokolska godba pod vodstvom kapelnika in znanega skladatelja Šebora, dočim je izvajal pevske točke pevski zbor praškega in vinogradskega Sokola.

PODLISTEK.

Zlatarjevo zlato.

Zgodovinska pripoved XVI. veka.
Spisal A. Šenoa.

(Dalje.)

Štiri trdnjave nas branijo na vzhodu solnca proti Turčinu,“ nastavlja je Drašković mirnejim glasom, „štiri trdnjave med Dravo in Savojo, in to: Sisek, Ivanič, Koprivnica in Legrad. Ob tem kamenitem pasu se je razbil ne jedenkrat osmanski bes. Hrvatska roka podigla je trda ta branišča, hrvatska kri posvetila jih je večnim oltarjem slave Jezusove. Gorje, da jedna pade, da si jedno osvoji Turčin, probil bi se trdni zid, neverne čete poplavlile bi Zagorje in to okolico, kakor hudournik razlila bi se poganska vojska z juga preko Kulpe in Zagreba; dična prestolnica vse Slavonije morala bi se pokloniti polumesecu. A srce te obrane je Kopriv-

Vrt bil je prenapolnjen in ko so prišli slovenski in hrvatski Sokoli tja, ni bilo niti jednega prostora praznega. A na enkrat je bilo spraznjenih toliko miz, da je moglo sedeti vseh 36 južnih Sokolov, ki so bili tudi tu predmet vedno ponavljajočih se burnih ovacij. Koncert trajal je kasno v noč.

Drugi dan, t. j. v soboto 29. junija t. l. vršila se je od 6. ure zjutraj do 8. ure zvečer telovadba na velikanskem telovadnem prostoru „na letné“. Ves prostor s tribunami vred obsegal je 40.000 kvadratnih metrov; pravi telovadni prostor pa je bil 160 metrov dolg a 100 metrov širok. Na tribunah je bilo 3000 sedežev, 1600 prostorov za stati. Vsa arena imela je prostora za 18.000 ljudi. Od zjutraj do 5. ure popoldne so se vršila natečanja, katerih so se udeležili od strani Slovencev gospodje Benčan, Kandare in Murnik. Popoldne ob 5. uri je pa začela javna telovadba. Prostori obširne arene bili so že ob 5. uri pop. popolnoma zasedeni od nebrojnega občinstva. V reprezentacijski loži bili so grof Lažanský, predsednik razstave in drugi člani razstavnega odbora, Sansboeuf, predsednik alžasko-lotariške zveze gimnastov v Parizu in vodja francoske deputacije in dr. Podlipny, podžupan praški in predsednik češke sokolske zveze. V sosednih ložah na desno in levo sedele so druge deputacije, med temi slovenske in hrvatske.

Točno ob 5. uri nastopilo je pod poveljstvom gosp. Klenka okolo 700 „dorostov“ (gojencev), kateri so izvrševali najprej proste vaje z uprav vojaško natančnostjo, potem pa vaje na orodjih. Ko so gojenci, burno pozdravljeni, odkorakali, nastopilo je na telovadni prostor v kolonah po 20 mož, prihajajočih od dveh nasprotnih strani, okolo 4500 telovadcev, ki so se po nekaterih evolicijah postavili po vsem obširnem prostoru tako, da so se od vseh strani precizno krili. Izvela je ta masa pod poveljstvom telovadnega učitelja Vanička 5 vaj s tako preciznostjo, da se lahko reče, da od vseh 4500 telovadcev ni niti eden pogrešil komande. Utis teh prostih vaj bil je velikansk. Občinstvo bilo je silno navdušeno in člani francoske deputacije, kateri so kaj prijazno občevali se slovenskimi Sokoli, so opetovano rekli, da kaj takega še niso videli ter si niso mogli niti misliti. Po krasni tej točki pristopil je g. Bourcard, univerzni profesor v Nancy in bivši predsednik kongresa gimnastov v Nancy z leta 1892, k dru. Podlipnemu ter mu izročil z lepim nagovorom v imenu francoskih gimnastov častno darilo za češko sokolstvo zavezno in sicer krasno veliko broneno soho (statuo) Ivane d'Arc. V nagovoru naglašal je profesor Bourcard, da naj se Čehi v pogledu sohe spominjajo, da imajo v Francozih,

nica, kajti Koprivnica je najjača trdnjava naša. Premaga jo-li Turčin, propade i Sisek. V Koprivnico upirajo Turki oči, njo hočejo naskočiti vsaj siloj. To potrjujejo zanesljiva poročila. Toda Koprivnica pretrpela je mnogo, slabo je urejena; utrdbe je treba. Utrdbe treba je i pokupskim trdnjavam. Tudi vojske ne dostaje. Dolga je meja, katero nam je treba braniti, a turška je sila velika. Zato sporoča prejasni princip Ernest, vršeči v teh krajih kraljevsko oblast, občini gospode in plemstva vse kraljevine, da ne opustijo odrediti v svojem saboru, da se takoj pošljejo ljudje na utrdbo Koprivnice, Ivaniča in pokupskih strani, da se po hišah nabira redovita vojska, da se dovoli nov davek za vojni trošek, a kraljevska mesta da dobavijo hrane, streljiva in kónj za cesarske lornbarde. To je volja prejasnega principa, a modrost visokih stanov trdno se nadejam, vršila bo de to voljo pokornim poslušom, da reši te kraljevine robstva.“

akoravno so jim oni gledé prostora tako oddaljeni, vedno prijatelje bližnje po mišljenju in čustvovanju. Frenetično ploskanje in klici „na zdar“ sledili so tem besedam.

Dr. Podlipny, sprejemši soho in zahvalivši se za dokaz simpatij, zagotavljal je predgovornika, da češki Sokoli ljubijo svobodo nad vse ter da ne prenehajo nikdar boriti se za njo. Spominjal se je velikanskega vsprejema čeških Sokolov v Nancy-ju ter izrazil koncem svojo radost na tem, da mu je dano v tako slavnostnem trenutku na tem mestu zahvaljevati se Francozom za njih simpatije in prijateljstvo. Burno ploskanje in „na zdar“-klici sledili so seveda tudi tem pomenljivim besedam.

Kmalu na to odšli so Francozi, navdušeno pozdravljeni, iz arene. Njim so sledili Slovenci in Hrvati, istotako navdušeno pozdravljeni.

Med tem se je nadaljevala telovadba na orodjih, kateri je sledilo vojaško ekserciranje v bataljonih in kroženje s kiji. Vse to izvedeno je bilo z občudovanja vredno eksaktnostjo.

Jeden del Slovencev in Hrvatov podal se je ta večer v narodno gledališče, kjer se je predstavljala na čast Sokolom Smetane opera „Prodana nevesta“, a drugi del se je podal k slavnostni „Besedi“ v narodnem domu v Kraljevih vinogradih. Ni treba omenjati, da se je predstava v gledališču vršila krasno v vsakem pogledu. Po primeren proslavu vzdignilo se je zagrinjalo, a očem predstavila se je krasna živa podoba „Sokoli klanjajoči se Čehiji“. Zastor moral se je petkrat dvigniti. Na to igrala se je omenjena slavna opera. Med predstavo uprizorilo je občinstvo v loži sedečim Francozom burno ovacijo, kličoč „Vive la France!“ čemur so Francozi vidno ganjeni odzdravljali. Tudi Slovenci in Hrvati imeli so rezervirane častne lože.

Slovenski in hrvatski Sokoli, ki so se podali k „Besedi“ v narodni dom v Kraljevskih vinogradih, bili so tam središče prisrčnih ovacij.

S tem je bil završen drugi dan sokolskih slavnosti. (Dalje prih.)

O združevanju.

Predavanje gosp. Frana Podgornika na letnem obnem zboru političnega društva „Edinost“ v Trstu dne 23. junija 1895.

Slavni zbor! Namen, govoriti o združevanju, je jako nevhvaležen, ker obseza resnice in dejstva, ki jih pri vsaki stopinji zapazujemo sami. Zato je meni do tega, da bi pokazal bolj na karakteristične točke nego pa da bi označeval razne vrste združevanja.

Molče posedlo je plemstvo, i Drašković, spustivši se na sedež, omeril je skupščino ostrim očesom, nadejaje se, da je ukrotil plamenita srca hrvatskega plemstva.

Leno se je dignol mali Alapič, gledavši nadbiskupa ostro v oko.

„Gospoda slavna,“ pričel je nosljajočim glasom, „nikari ne mislite, da vam hočem razdražiti srce in vspodbujati vas na junastvo, kakor prečastni gospod nadbiskup ka-loški. Vem, da ste junaki, da vaše odvažnosti ni treba ostrih spodbadanj, kakor lenemu konju. A niti nisem več pravilom zboru, niti ne znam krstati finim peresom; moj posel je sablja. Zato, slavni stanovi in redovi, hočem govoriti na kratko. Moram oprati se pred vami. Prečastni gospod nadbiskup rekel je, da sleherni naj odgovarja pred Bogom za svoje čine, tako i jaz, ki sem iznenada ostavil bansko čast in baje popustil kraljevino na cedilu. Mar ni-li tega storil tudi prečastni gospod nadbiskup, in,

Naše politično društvo se imenuje „Edinost“ in v Trstu imamo vrle hrvatske novine z imenom „Naša Sloga“. „Edinost“ in „Sloga“ pomenja jedno in isto ter obseza ali prav za prav predpolaga vse tisto, kar je potrebno za pravilno združevanje. Besedi „edinost“ in „sloga“ zahtevati, da se družimo za jedne in iste namene, da ostajemo pa tudi z razumom in srcem ali radi pri tem, za kar smo se zjediniili in složili. Kjer se napravljajo skupine ljudi proti volji teh ljudi, tam ni združevanje, tam je podjarmljevanje, podrejanje jednih pod moč ali silo drugih. V besedi „družiti“ je beseda „drug“, in to pomenja „tovariš“, torej pomenja združevanje nekako prijateljsko ali vsaj prostovoljno pristopanje h kaki skupini za jedne in iste namene.

Ljudi nahajamo tekom zgodovine vedno v večih ali manjših skupinah, ali redki so slučajji, da bi bili s svojo voljo združeni; podjarmila je nadmoč jednih slabosti drugih. Tudi dandanes je tako, da je treba strogo ločiti prostovoljno ustvarjene skupine od takih, ki so se silo podrejene nadmoči.

Skupine ljudi so torej združene po dveh načelih: po načelu prostovoljnosti in po načelu podjarmljevanja ali nadsile.

Tako ali pa tako je v raznovrstnih skupinah ljudi obsežen princip potrebe združevanja. Potreba najbolj sili ljudi k združevanju. Tudi tisti, ki podjarmljajo ljudi za svoje namene, vidijo ravno v svojih namerah potrebo združevanja. Druge pa sili n. pr. skopa narava k združevanju, ker ne morejo premagati drugače njenih težav. Ti, ki se družijo prostovoljno za premagovanje naravnih težkoč, postopajo zajedno najmoralniše, ker nimajo namere, da bi se okoriščevali na škodo drugih.

Če ne gledamo na različne namene, vidimo, da dandanes se snujejo družbe in skupine v takih obsegih, kakor v nobeni poprejšnji dobi zgodovine. Množenje ljudi, razvoj zgodovine, razvoj kulturnih pomočkov, sosebno pa večje znanje državnih zakonov in razvoj raznovrstne tehnike so vzroki za povečevanje dosedanjih raznovrstnih skupin ljudi v obliki držav, narodov, gospodarstvenih in političnih zvez.

V politiki je tok dandanes ta, da se poprej majhne države širijo bolj in bolj do obsežnih centralizacij. A še največe države se ne čutijo dovolj krepke in se vežejo za razne potrebe z drugimi državami. Tako imamo sedaj v Evropi dve veliki politični skupini, okolo katerih se suče ves evropski svet, in kateri poštevdajo države tudi zunaj Evrope.

Potem vidimo dandanes namere, da se hočejo države družiti tudi za gospodarsvene potrebe, in v Nemčiji n. pr. uže davno me-

morda, v slabšo svrbo? Ne vem, kako se opraviči on pred Bogom? A jaz, gospoda slavna, nisem opustil banske časti, da ostanem nadbiskup, ampak da ostanem običen plemič, pripravljen, da potegnem sabljo za rešitev te kraljevine.“

„Vivat Alapič!“ pozdravilo ga je plemstvo. —

„A odreči moral sem se banije,“ nadaljeval je razban, „moral, po svoji vesti. Kajti, gospoda slavna, prvič bil sem samo ban sabloj a ne i žezlom, vojskovodja, toda ne sodec in vladar. V drugič, stara je stvar, da pod jedno streho ne moreta biti dva gospodarja. Toda v tej kraljevini je gospodarjev cela vojska. V starih časih zapovedaval je vojni samo ban, a sedaj vsak tuji general. Pa, ko sem jaz to gospodo vprašal, kako sme delati brez mojega znanja, proti mojim zapovedim, tedaj so mi oni zuali vselej pokazati nekatere dekrete, da tako želi prejasni nadvojvoda Karlo. Banom biti, a ne banovati, biti „pic-

rijo na takó zvano colno zvezo z Avstro-Ogersko in potem morda še s kako državo.

Kar vidimo pri državah, to se vrši pri posamičnih narodih ki so v okvirih raznih držav; ti narodi skušajo vsaj kulturno vezati se, prvič z raztresenimi oddelki istega naroda, potem s sorodnimi plemeni. Takó govoré Romani in Germani o svojih kulturah in literaturah ter se pospešujejo med seboj. Nemcem gledé na kulturo ne zadoščenjuje politiški okvir; oni pospešujejo jezik in literaturo čez politiške meje držav, v katerih so naseljeni.

Razvita tehnika je napotila podjetnike, da snujejo tovarne in gospodarske naprave v velikem stilu, in vsake vrste velikih posestnikov se družijo za sorodne namene. Prišlo je uže takó daleč, da hočejo s pomočjo takó zvanih k a r t e l o v posamične prirodne predmete spraviti v jedno in isto zvezo podjetnikov in takó nekako absolutno gospodovati n. pr. nad ceno žita, petroleja itd. Podjetniki so dandanes v resnici ne le mednarodni, temveč združeni od jednega dela sveta do drugega.

Kar se tiče pomočkov za prevoznjo, vidimo, da so v Avstro-Ogerski jedni in isti denarni bogatini hoteli spraviti vsaj glavne železne proge pod svojo oblast, in država naša in druge države so prisiljene, svojim podanikom na korist iste podjetnike posnemati ter združiti železnice pod svojo upravo. Nobena gospodarstvena naprava ne razkriva bolj duha združevanja nego zasnovane sedanje pošte. Tu ni pošta enotna in združena pod državno oblastjo samo v jedni državi, temveč so uže dosegli takó rekoč svetovne poštne zveze. In jednako se kaže pri telegrafu in jednaki obliki potrebah za razvoj občenja.

S tem, da se države, narodi in podjetništva vežejo v doslej nepoznatih velikanskih razmerah, ni še dokazano, da je za posamičnike uže vse bolje in bolje. Pri občem hrepenenju za raztezanje svoje moči in sile ni bilo ne časa ne volje, da bi se poštevalo dovolj pospeševanje blagostanja tudi posamičnikov. Ta skrb se le pride, in posamičniki sami bodo v posebnih družbah skrbeli, da se obudi zavest tudi za nje kot take. S tem pa, z obnovenjem zavesti, da so vse naprave, vse zasnove velikih zvez konečno le sredstvo za pospeševanje posamičnikov, napoči druga doba in druga vrsta združevanja.

(Dalje v prih. sobotni več. številki.)

Pismo iz Kalabrije.

Cenjeni gospod urednik! Evo me! spet enkrat po tolikem času, a danes iz tesrečne — lačne — dežele, kjer se cedita med in mleko — kjer rasto limoni in pomaranče in kjer se gode dan za dnevom vsakovrstni škandali.

Vem, da Vas ne bode posebno zanimalo to moje pismo; ali da veste, gospod urednik ne za Vas je pišem! Namen mi je, da bi je čitali oni naši zaslepljeni in odpadniki, ki še vedno tavajo za onimi našimi drugorodnimi sodeželani, ki se hlinijo in delajo bogve kake poštene avstrijske patrijote — z desnim očesom pa škilijo sem-le dolik nam, kakor že pravite Vi: o n k r a j velike luže! in ki čakajo na rešitev, katero jim seveda od srca privoščimo.

Akoravno pozno, vendar mislim, da ne prepozno — začeti hočem danes o volitvah.

tus masculus*, tega, gospóda slavna, nisem maral. In zato sem položil svojo čast, da dobimo celega, zakonitega bana. Sedaj znajo slavni stanovi in redovi, da-li sem čist. Dixi!

In sedel je Alapič. Preproste njegove besede razvedrile so ves zbor in plemstvo pričelo je burno klicati.

„Gospóda stanovi in redovi!“ dignol se je jezno Mate Keglevič, udarši sabljó ob tla. „Deliberante Roma Saguntum perit!“ (V tem, ko se je Rim posvetoval, propadel je Sagunt). Ne morem se dovolj načuditi gospódi, ki išče vsakojake kljuke in zabavljanja, ter da tu klepetaje zgubljamó čas. Mar smo prišli semkaj, da pričenjamo pravde? Ko neprijatelj potrká sabljó na vrata, tedaj ni primerno cepiti dlake o zakonskih modrostih. Delati je treba. To nam bodi zakon! Turčin nas ne vpraša, da-li vodi vojsko ban, ali je ne vodi. Pobiti ga treba, a da ga pobijemo, treba pokoriti se volji prejasnega principa — *

Kakor Vam je znano, zaključil je naš stari, a zviti in prekanjeni Francek Crispi že decembra meseca zasedanje državnega zbora. Dolgo, dolgo je premišljal, predno je dal razpustiti državni zbor in razpisati nove volitve, katere so se vršile, kakor Vam znano meseca maja t. l. Cele štiri meseca je čakal, ali med tem časom je deloval njegov aparat na neverjeten način. Še predno je razpustil državni zbor, izvolil si je svoje kandidate v posameznih volilnih okrajih.

Posebno moč ima naš Francek v južnem delu Italije, v Puliji, Kalabriji, Kampaniji i. t. d., kajti tu-le računa na nezavednost in uboštvo — na ljudstvo, ki se da slepo voditi — ki se je lahko kupi kot blago in računat je tudi na stare udane mu fevdalce. Kjer je bil v stiskah, da propade s kakim prejšnjim svojim kandidatom, naprosil je kakoga viteza, markiza, princa itd., da prevzame isti kandidaturó, kajti znal je, da v rokah poslednjega je vsa moč nad volilci celih volilnih okrajev.

Tu-le pri nas imeli smo več takih primerov. V našem volilnem okraju ni bilo nič manj nego četero nasprotnih si kandidatov — trije z vladnim programom in jeden opozicijski. Predno se je odločil Crispi za jednega teh, pretuhtal je popred fino položaj in si izbral naposled tacega kandidata, ki je bil najmočnejši na mošnjičku in tudi tacega, ki ima večino volilcev v svojih pesteh. Seveda je zmagal, kajti tu-le se je plačevalo in kupovalo glasove, da joj. — Jaz sam sem imel nalog vknjižiti kot trošek za volitev čez 120 tisoč lir; da so nasprotni kandidati tudi mnogo potrosili, vam bodi to v dokaz, da pojde nekaterim propadlim kandidatom posestvo na boben; drugi so pa več ali manj materialno uničeni. Gospod urednik, jaz mislim, da naši istrski Italijanci delajo po receptu svojih bratov tu-le v škornji; — i tu izkoriščajo nezavednost in uboštvo z a d o l - ženega ljudstva v svoje svrhe.

Mesec dni pred volitvami zasnovali so se razni volilni komiteji, vsaki kandidat je imel 10—15 izhajajočih listov na razpolago. — „Occasionszeitung“, ki so se delili vsaki večer med ljudstvo; vsaki večer godbe, kričanje, prepirl, bodala so frčala in čakalo se je le na Crispijev migljaj, kateri je njegov izvoljeni kandidat. Ko je izdal Francek vsem svojim podložnim, višjim in nižjim uradnikom ukaz, da je delovati v izvolitev njegovega privrženca, jeli so ti pritiskati na vse volilce; posebno vse kar je v državni službi, moralo mu je slepo slediti; kdor ni sledil tem ukazom, je bil prestavljen ali, odpuščen iz službe; vsak nasprotni pojav je bil koj ugašen z bajoneti karabinjerjev in policijskih delegatov. — Tu-le se niso brigali mnogo za korupcijo se svoje lastne strani, da so le zmagali.

Seveda navdušenost volilcev je velika za tega ali onega kandidata, ali ne iz samozvestne ljubezni do tega in iz prepričanja, temuč le iz materialnih ozirov. — Kajti vsakdo pričakuje, da mu izvoljeni kandidat pomaga gmotno.

Pomislite le, da je prišlo dan izvolitve poslanca našega okraja v našo vas, kjer ima sedež novoizvoljeni poslanec, nad 15 tisoč ljudi iz 4—8 ur oddaljenih vasi, večina volilni komiteji na čelu in za njimi na tisoče ubožcev, ki so zahtevali, da se jim pomore, češ: mi smo glasovali za vas. Dakako, treba je bilo poseči v zaklje in

„Bana nam treba, brez bana ni savora!“ planol je Peter Ratkaj.

„Dovelj je gospóda!“ vzbruhnol je Teufelbach, zgrabši svoj meč srditoj rokoj. „Jaz nisem pravdoznanec, vojak sem. Ne vprašam jaz za stare papirje, ampak vprašam za strelni prah in svinec. Vojske nam treba, denarja nam treba; to nam dajte, pa potem gradite svobodno artikle. A to mora biti, ker tako zapoveduje prejasni gospod namestnik.“ In besen udaril je rokoj po sablji.

Kakor da bi je bila strela dirnola, skočilo je na noge plemstvo.

„A kaj smo mi?“

„Čemu sabor?“

„Vun!“

„Tako li se spoštuje zakon?“

Kô razburkano morje besnela je skupščina. Sedaj in sedaj navale plemiči na nespretnega komisarja. Draškovič zgrabil je gospoda Servacija za rokav, potisnivši ga na sedež.

(Dalje prih.)

deliti. Pijaše in jedade tudi ni manjkalo. Najbrže so se navadili vaši istrski Italijanci biti gostoljubni od svojih bratov tu-le v škornji, kajti tudi v Italiji so gostoljubni, ali le ob času volitev, drugače jim je gostoljubnost španjska vas. Velika druhal je zasedla klet novoizvoljenega poslanca, (kjer imam čast biti ravnatelj iste). Nad 1000 ljudi je udrló vanjo, jeli so sami točiti, piti, vpití itd. — tako, da le z močjo karabinjerjev mi je bilo možno jih izgnati.

Med volitvami človek ni nikdar varen, kajti itak že gorka kri teh le Italijančkov se segreje ob tej vročini, ki jo imamo tu in zgubljená ovca da Vam kmalu skusiti, kako globoko zbode njen „pugnale“. Saj ste najbrže čitali, kako so napadli tega ali onega poslanca. Pri nas so tudi zbadali tako, da je trebalo ako si hotel biti varen, jesti z levo roko, v desni pa držati „revolver“ v obrambo tega, kar se je hotelo pojesti.

Agitacija med časom volitev je strašanska. Da bi le i mi v domovini bili toli požrtvovalni in delavni; pri tem pa bi morali ostati malo bolj pošteni — kar tudi smo v resnici — nego so tu-le. Tu pri nas vidite raznih listov, ki se dele brezplačno in plakativ. Vse je prepleteno, da celo po samih tleh tiskajo imena kandidatov. Koliko shodov, govorov td., vse stvari, ki pripomorejo k zmagi

Kakor ste že poročali, zmagal je Crispi ter ima večino na svoji strani. — Ali da bi bil zmagal Crispi — to je njegova vlada — ne smemo trditi; zmagal je a korupcija — s kupovanjem glasov. — Že se slišijo v parlamentu nasprotna si očitanja: Kaj boš ti, ki si zmagal le s tisočaki, podarjenimi ti od vladel Crispi je „zmagal“ s pomočjo taci, ki niso bili nikdar njegovi pristaši; ima taci poslancev na svoji strani, ki mu niso posebni prijatelji ali sonjegovi pristaši le radi tega, ker se boje Francetovega propada, ker se boje Giolittijevih spisov in dokazov o rimski banki — ker se boje škandalov in največ pa sramote pred vsem svetom.

Crispi je „zmagal“ — ali le se silo in kupovanjem glasov — zmagal je z nezavednostjo ljudstva, zmagal je strah pred sramoto do družih držav, tam pa, kjer je ljudstvo zavednejše, pokazalo mu je h r b e t.

V parlamentu so že začele frčati zašnice; že se gode razni škandali. A vse pričakuje, kaj dožene zbornica z Giolittijem radi rimske banke; tudi v tem zmaga najbrže Francek, toda mnogi se tolažijo, da je zmagal le začasno in da bode kmalu konec vseh burk in homatij, katere uganja s tem moralno in materialno propadlim narodom in da pride tudi zanj, vzlic vsem poljubom in objemom, dan solbe.

Za danes dovolj o tem. Ako Vam vstrežem s čem drugim pa prihodnjč.*

Kalabrija - Pulija dne 29. junija 1895.

J. S. Fojačev.

DOPISI.

Iz Vipave dne 30. junija 1895. (Izv. dop.) Blagovolite sprejeti v svoj list malo poročilce o tepi slavnosti, kakoršnih le malokdaj vidimo v naši Vipavi. Dne 29. m. m. vršilo se je namreč slovesno blagoslovljenje gasilnega orodja našega gasilnega društva.

Že o svitu dneva pokali so topici, a takoj po 5 uri korakal je po tržkih ulicah oddelek gasilcev, z godbo na čelu, svirajočo same narodne pesmi. Vsakim trenotkom je naraščalo veselje in navdušenje, kajti pričakovali smo mnogo gostov, ki so se odzvali našemu povabilu. Kmalu po 8. uri se je razlegal veseli glas, da prihajati gasilni društvi iz Idrije in Črnegavriha. Radostnega srca so hiteli milim gostom naproti naši gasilci in velika množica ljudi.

Vsprejem je bil prisrčen. Vrla naša dekleta obsule so mile goste šopki potem, ko jih je jedna izmed njih pozdravila tepim nagovorom. Toliko da smo spremili te goste v trg, že ste si ogledali vrló gasilno društvo iz St. Vida in ono iz Senožeč. Tudi tema je ljudstvo hitelo nasproti. rekel bi, da je hitelo vse. „kar laže ino gre“. Pod slavalokom, prirejenim pred hišo gosp. Gabrijana, vršil se je pozdrav in potem odzdrav junaških čet. Te goste je pozdravila hčerka g. Pegana

(* Prosimo ...)

v lepi vezani besedi, nje tovarišice pa so odličile šopki prsa gasilcev. Tretji pozdrav je veljal „Del. podp. društva“ iz Sturij. Tu se je udeležila vsprejema tudi čitalnica se svojo staroslavno zastavo. Po vsprejemu smo odšli v „Podskalo“, kjer smo se okrepčali svezim pivom. Došli so tudi trije odborniki zveze slovenskih gasilnih društev, ki so pregledali gasilno orodje ter se izrekli pohvalno o marsičem.

Kmalu je prišla poldeseta ura. Veliki zvon je naznanjal raz stolp, okinčan slovensko, papeževo in cesarsko zastavo, da se ima vršiti glavna točka: blagoslovljenje gasilnega orodja. Med gromenjem topičev in sviranjem godbe in spremljani po veliki množici, krali so gasilci izpred grada visokorodnega gospoda grofa Lanthierija proti cerkvi. Ves trg je bil okinčan zastavami. Dekleta v narodnih nošah spremljala so vozove z gasilnim orodjem, za vozovi pa so stopali grof Lanthieri, odborniki itd.

Razvrstivši se lepo v vrste zapeli so pevci Jenkovo „Molitev“: „Ti, ki si nas vstvaril“. Potem pa je naš prečastiti gospod dekan v lepem govoru razložil dobroto in tudi silo ognja. Veliko so koristili in zasluge gasilnih društev, kajti ista imajo prelep in vzvišen namen: varovati nesreče svojega bližnjega. Zato pa tudi gasilci potrebujejo božje pomoči pri svojem trudapolnem delu. Pohvalno je omenjal govornik napisa na slavaloku pri cerkvi: „Orodje dela naših rok Blagoslovi večni Bog!“ Takim društvom tudi cerkev rada deli svoj blagoslov.

Hkratu je utihnulo vse: po slovesni cerkveni molitvi prejelo je gasilno orodje blagoslov, pevci pa so zapeli vzvišeno pesem: To je gospodov dan.

Na to se je darovala slovesna sv. maša pomnoženo azistencijo, katere se je udeležilo mnogo gasilcev in gospóde. — Cerkevna slovesnost je minula o 4½ uri. Sedaj pa so pokazali naši fantje in možje v lepih vajah, kako izvežbani so v svojem poslu, da morejo tudi v največji nevarnosti deliti pomoč.

Po vajah so se razdelili po raznih krčmah, kajti za skupen obed ni bilo zadostnega prostora. Po popoldanski službi božji vršila se je svobodna zabava „pod kostanjem“ na grajskem dvorišču in „Pod skalo“. Tu-le je bilo zbranega toliko občinstva, da si komaj priborjeval čašo piva, dasi je bilo obilo postrežnikov. Da pa dam čast, komur gre čast, priznati moram očito, da si je ob tej slavnosti pridobil veliko zaslug visokorodni gosp. grof Lanthieri. Vsestranski je šel na roko odboru, ki je bil preobložen s delom, ter opozoril je na marsikaj. Odprl je tudi gostom svoje krasne prostore. Slava mu in Bog ga živi! Kmalu bi bil pozabil povedati, da se je vršilo tudi srečkanje na dobitke, ki je razveselilo marsikoga.

Na kratko lahko rečemo: take slavnosti že dolgo ni videla naša Vipava in je morda ne bo z lepa. Slava vsem, ki so kaj pripomogli k temu. Naše gasilce pa naj sladi zavest, da jih ljudstvo spoštuje, čla in ter da ceni njih zasluge za korist bližnjega. Naj se le razlega po vipavski dolini njih krasni in pomenljivi pozdrav: Na pomoč!

Politiške vesti.

V Trstu, dne 6. julija 1895.

Državni zbor. Poslanaka zbornica je včeraj dognala razpravo o proračunu ministerstva za notranje stvari ter je pričela razpravo o proračunu ministerstva za deželno brambo. V tej razpravi je izustil posl. dr. Laginja daljši govor, v katerem je prosil ministra za deželno brambo, da naj si vzame k srcu koristi poljedelcev v Dalmaciji; prosil je vlado, da bi zgradila dvoje cest, ki bi bile važne tudi v strateškem pogledu: jedno med Reko in Kranjsko, drugo med Barvano in Labinjem. Zajedno je naprosil ministra, da naj kaj ukrene proti poplavljenju naših krajev z slovstvenimi proizvodi nevarne vrste, prihajajočimi iz Italije. Zaključil je: vsikliknivši, da je politiško položjenje v Primorski jako nevarno.

Z Dunaja nam piše naš dopisnik dne 5. julija: V današnji seji je pobijal posl. dr. Kramaf včerajšna izvajanja ministerskega predsednika in zajedno ministra za notranje stvari. Posl. Bartoli se je oglašil za stvarni popravek, izjavivši proti poslancu Spinčić, da ni res, kakor je trdil Spinčić, da bi bil on (Bartoli) označil barbarstvom de-

monstracijo, prirejeno v Poreču dne 11. januarja proti hrvatskim in slovenskim poslancem. Bartoli je dodal, da naj se po tem sodi vse drugo, kar je včeraj navel posl. Spinčić. Ta poslednji je takoj odgovoril Bartoliju kratko in jedrnatostotako u stvarnem popravku, da zastopnik velikega posestva istrskega ni ničesar stvarnega popravil se svojim namišljeno stvarnim popravkom; v čast mu bodi, da ne obsoja omenjene demonstracije. S takimi „popravki“, kakoršni so Bartolijevi in s „protesti“ Rizzi-a in Stalitz-a (v delegacijah) se le smešijo italijanski poslanci tudi tu na Dunaju, kakor so že davno postali smešni med našimi v Istri in v Primorju sploh. In radi tega „popravka“ došel je posl. Bartoli zopet jedenkrat na Dunaj. Zares škoda za trud in trošek.

Ker posl. Spinčić ni došel do besede v nadaljnji razpravi o ministerstvu za notranje stvari, stavil je dve resoluciji: jedno pri naslovu „zidanje cest“, drugo pri naslovu „vodna stavba“. Obe resoluciji sti bili podprti dovelj in sti se izročili proračunskemu odseku v razpravo in rešitev.

Posl. dr. Laginja je govoril pozneje pri razpravi ministerstva za domobranstvo (Glej vest: Državni zbor! Op. ur.) priporočil, da bi se begunci mogli nekažnjeno vrniti iz inozemstva, da orožniki ne bi vedno opravliali naloge političkih uradnikov ter, da ne bi delali poročil tako, kakor zahtevajo ti poslednji, ampak kakor zahteva zakon in pravica. Priporočil je gradnjo ceste Klana-Puka in Barban-Labinj. Slednjič je omenjal neke jako značilne pesmi iz „Fanfalle“ v Rimu.

Različne vesti

Našim čitateljem. Prostor našega lista je skromen, a gradiva imamo mnogo, včasih premnogo. Tako smo morali danes odložiti mnogovrstne stvari na prihodnjo številko, ker nam za današnjo številko nedostaja prostora. Naj nam torej č. naši čitatelji blagovoljno oprostite, ako objavimo kako stvar nekoliko pozneje, dasi bi jo bili objavili iz srca radi že danes.

K krstu nove vojne ladije „Wien“. Včeraj dopoldne dospel je z Dunajskim brzovlakom v Trst poveljnik c. in kr. vojne mornarice, admiral baron Sterneck. — Z istim vlakom došla je deputacija mesta Dunajskega, katera izroči novi ladiji darila mesta Dunajskega, namreč: prekrasno zastavo, kot dar Dunajskih gospod in pa tri slike v akvarelu, predstavljajoče znamenita poslopja prestolnega mesta. V tej deputaciji so sossyetovalci dr. Kupka, Josip Strohbach, dr. Ljud. Vogler, Alojzij Wurm in pa magistratski tajnik Henrik Rosner. Deputacijo je pozdravil na kolodvoru župan dr. Pitteri, v družbi podžupanom dr. Domperijem in svetovalcem d'Angelijem. — Kuma (botra) novega parnika, grofinja Anastazija Kiekmannseg g, soproga ces. namestnika dolnjeavstrijskega ter vodja Dunajske deputacije, grof Wilczek star., kakor tudi zastopnik grofa Kiekmannsegga, ministerski svetovalec vitez Fraydenegg, dospeli so z večernim brzovlakom. Z raznimi vlaki došlo je mnogo odličnih gostov, med temi antisemitje Lueger, Pattay, Schnabl, Schneider, Gregorig in Wessely ter češka poslanca Herold in Kaftan.

Slavnost krsta pa se danes ni mogla vršiti, ker je bilo vreme skrajno neugodno. Nove ladije namreč niso mogli spustiti v morje, ker je silen veter močno razburil valove. „Wien“ more torej počakati na ugodno vreme.

Židovska surovost. Kakor omenjamo na drugem mestu, dospela je včeraj med drugo gospodo v Trst tudi deputacija prestolnega mesta Dunajskega, da prisostvuje krstu parnika „Wien“. V tej deputaciji sta tudi antisemita, kupka in Strohbach, ki sta člana sveta, pridodanega vladnemu komisariju, ki vodi sedaj občino dunajsko. No, dasi antisemita, vendar sta tudi ta dva gospoda gosta župana dr. Pitterija, prvega meščana tržaškega, kakor so njegovi gostje tudi druga povabljena gospoda. Zaradi tega že omikanemu človeku velevala to, kar imenujemo taktnost, da zakliče vsem gostom „dobro došli“, ne gledé na to, da-li imajo krive nosove, ali ne. Tako vsaj je zakon gostoljubnosti in omike, o kateri pa klika okoli „Il Piccolo“ mize ima svoje posebne nazore. Ni še dolgo temu, kar je

to strupeno židovsko trobilo izlilo ves svoj smrad na poštenjaka dr. Luegerja, ker je isti baje — slovenskim okoličanskim svetovalcem zatrdil svojo podporo za pravično stvar Slovencev v tržaški okolici, sedaj pa že bruha svoj strup na gosta Kupko in Strohbacha, koja si tako rekoč nista še otrepla Dunajskega prahu.

Tudi o gostoljubnosti in o svobodi gosta imajo ti naši Italijani svoje posebne pojme.

Odlični gost v Trstu. Sinoč je dospel na Lloydovem parniku „Imperator“ iz Aleksandrije v Trst sloveči Slatin paša, neustrašeni afričanski popotnik, ki je na takó čudežen način pobegel Madijevemu suženstvu. Odlični gost nastanil se je v hotelu „de la Ville“, kjer ga je pričakoval njegov brat, vladni svetovalec Henrik Slatin, ki je prihitel z Dunaja, da pozdravi po dolgoletni ločitvi hrabrega svojega brata. Nocoj odpotuje Slatin paša s svojim bratom na Dunaj in od tam v Lisl, kjer kani prositi avdienco pri cesarju.

Občinske volitve v Podgradu. Včeraj je volil II. razred in smo sinoč dobili nastopno brzojavko: „Zmagala narodna stranka s 156 proti 142 glasom. Tako je namreč nastela nasprotna komisija. V resnici pa je znašala naša večina 36 glasov. Narod navdušen, nasprotniki poparjeni.“

Danes je volil I. razred. Izid nam še ni znan; ako dobimo kako poročilo do zaključka lista, priobčimo je med najnovejšimi vestmi.

Italijanaško maščevanje. V Žminju je pobila te dni italijanaška fakinaža sedem občinskih svetilk, provzročivši s tem nad 20 gld. škode. — Župniku Mihaelu Laginju v Veprincu pa so neznani zlikovci posekali več vrst ali brajd trt. Teh zločincev je vsakako iskati med onimi prodanci, ki so povodom zadnjih volitev jedli in pili na račun poroško-puljske gospode. Nadejamo se, da za seže roka pravice te moralne propalice.

Slednjič so tudi župniku Tinjanskemu, veleč. g. Antonu Kjuderu, nepoznani zlikovci posekali več debel sadnjega drevja, cvetja in zelenjadi. Tudi teh „nepoznanih zlikovcev“ ne bi bilo težko najti, ako pomislimo, da so oni in isti dan popivali v Tinjanu nekoji krnjeli in italijanaši iz sosednjih občin. Vsi ti dogodki pa kažejo vsakako, kako plemenito je italijanaško maščevanje. Živela avita coltura!

Vabilo na I. redni občni zbor „kmetijske in vrtnarske družbe“ za Trst in okolico, kateri bode v nedeljo dne 14. julija ob 9 uri zjutraj v telovadnici „Tržaškega Sokola“ Via Farneto. Dnevni red: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Predlog o promeni pravil in ustanovitvi podružnic. 5. Volitev novega odbora. 6. Razni predlogi.

Izlet „Tržaškega podpernega in bralnega društva“. Opozarjamo člane in prijatelje tega društva, da priredi društvo jutri, 7. t. m. izlet preko Hrpelja v Klanec. Izletniki sestanejo se ob 4. uri popoldne na kolodvoru pri sv. Andreju. Izlet se odloži samo v slučaju slabega vremena.

K izletu v Nabrežino. K jutrajšnjemu izletu tržaškega veteranskega društva v Nabrežino nam je omeniti, da se bode koncert vršil v Nabrežini na velikem trgu pred cerkvijo, a ne v gostilni g. Grudna. Zvečer se bodo palili umeteljni ognji. Zajedno nam je popraviti, da se predsednik veteranskega društva imenuje Mahorič, a ne Mahorčič.

Odvetnik dr. Karol Triller prijavil je odvetniški zbornici, da se preseli iz Ljubljane v Tolmin.

Iz Ilirske Bistrice nam pišejo dne 5. julija 1895: Sinoči so goreli kresi po okolici na čast svetih bratov Cirila in Metoda.

Zrelostni izpiti na c. k. gimnaziji koncem šolskega leta 1894/5 vršili so se ustno od 1. do 5. julija. Izmed izpitancev so naredili Nemca Frid Henrik, Helm Robert, Italijan Moscheni Albert in Slovenec Tomasini Edvard izpit z odliko; z dobrim vspohom so ga izvršili: pl. Albori Gvidon, pl. Albori Oskar, Benussi Peter, Bois de Chain Gaston, Chiuk Karol, Marinković Rihard, Pertot Justus, Skvarč Francišek, Springer Ivan, Stav-raka Alcibiad, Teodorović Ev-gen in Visin Spiridijon. Mej osta-

limi imata dva izpit po počitnicah iz ednega predmeta ponavljati, drugi so ponesrečili ali so pa sami odstopili od ustnega izpita. Dva sta pred ustnim izpitom zbolela.

Lep dečak. Po noči na včeraj našli so organi Vrdejskega policijskega komisarijata na šetalšču Acquadotto spečega, 12letnega Eugena S. Fantič bil je popolnoma pijan. Jecjal je, da baje stanuje v hiši št. 5 ulice della Guardia. Pri dečku so našli novo tobačnico (1), nov žepni nož in 3 gld. 15 nvč. v gotovem denarju. Dečak trdi, da je denar našel na Acquadotto. Ker mu pa tega nihče ne veruje, pridržali so fantalina v zapora, dokler se stvar ne pojasni.

Policijski komisariat je dognal, da je fantalin sin nekega finančnega uradnika, stanujočega v ulici Giulia. Pobič je bil doma ukradel 10 gld. in pobegnil. Izročili so ga staršem, da ga primerno kaznujejo.

Gad pičil človeka. Predvčerajšnjem hodil je 37letni kmet Ivan Kocjan v Jelsanah bos po trati. Po naključju stopil je na gada, ki ga je pičil v levo nogo. Noga je tako otekla, da jo bodo morali brzkone odžagati. Kocjana so pripeljali v tukajšnjo bolnišnico.

Sodnijsko. Včeraj je odmeval pred tukajšnjim sodiščem prvi ajnik. Obtoženi bili so namreč: 41letni črkostavec Karlo Učekar, 37letni pisar Jurij Mingotti, 24letni mehanik Ivan Fain in 47letni mašinist Ivan Rosaro prestopka po §. 279 kaz. zak. (upora). Obtožba namreč veli, da so se obtoženci 1. maja zvečer, ko so se vračali na čelu kakih 150 delavcev iz gostilne „cantina istriana“ v mesto, uprli stražarjem, ki so v ulici Caserma pozvali delavce, da se razidejo. Vsi obtoženci izjavili so, da niso krivi. Branitelj odvetnik dr. Daurant je skušal dokazati, da obtožba ni utemeljena, toda nadzornik stražarjev Ciadez in 4 stražarji so potrdili obtožbo, samo o Mingottiju niso znali povedati gotovostjo, da-li je nadaljeval po pozivu z drugimi pot, ali pa je šel v stran, kakor trdi on. Sodišče je zaradi tega Mingottija rešilo obtožbe, ostale pa je obsodilo in sicer Učekarja in Rodara vsakega na teden dni, Faina pa na 14 dni zapora.

Policijsko. 37letni težak Josip Lužar iz Trsta, pristojen v Krško, ukradel je dne 26. junija t. l. tvrdki Eisenstädter & Co. sod olja, vrednega 60 gld. To olje je prodal branjevcu Antonu Bazzanu, ulica Carpison št. 8, a ta je olje s pomočjo svojega služabnika Antona Smerdela prodal drugemu trgovcu za 50 gld. Policijski ofic. g. Tiz je vse to poizvedel in spravil vso družbo pod ključ. — Težaku Jerneju Fondi, ki je zaspal na ulici, ukradel je spreten tat novčarko, v kateri je bilo 3 gld. 50 nvč. s hlačnim žepom vred. Mar naj bi človek občudoval bolj trdno spanje, ali pa spretnost tatu? — Istotako odnesel je spreten uzmovič mesarju Alojziju Vatovecu, ki je zaspal v ulici Porporella, novčarko iz žepa, v kateri so bili 4 gld. in pa prsten, vreden 4 gld.

Koledar. Danes (6.): Izajija, prorok; Goar, spozn. — Jutri (7.): V. pobinkoštna nedelja. Vilibald, škof. — V pondeljek (8.): Elizabeta, kraljica; Kilijan, škof. — Polna luna. — Solnce izide ob 4. uri 23. min., zatoni ob 7. uri 44 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 20.5 stop., ob 2 popoldne 28 stop. C.

Najnovejše vesti.

Podgrad 5. Volitve so dovršene, opoldne se je razglasil izid v I. razredu. Hrvatsko-slovenska stranka zmagala v vseh treh razredih. Na stotine ljudi je stalo okolo volišča, zastopniki vseh vasi izročili Jenku venec. Na starem gradu zaplapolala narodna trobojnica, topiči pokajo, ves narod spremlja Jenkota. Gro-moviti živio-klici. Pravo narodno slavlje.

Podgrad 6. Zmaga navdušuje vse sloje. Trume prihajajo zastavami k hiši g. Jenkota, kjer so zbrani voditelji. Po dežju in od tri ure daleč prihaja narod. Navdušenje neopisno. Narod nazdravlja Jenku, Spinčiću in Mandiču. Lepšega slavlja še nismo videli.

Dunaj 6. (Poslanska zbornica.) Nadaljevala se je razprava o poglavju „deželna bramba“. Minister grof Welsersheimb je posegel v razpravo z daljšim govorom ter je odgovoril zajedno na interpelacije poslancev Marcheta, Biankinija, Pacaka in Eben-hocha.

Dunaj 6. „Presse“ javlja, da so pogajanja, vršivša se v Benetkah med zastopniki Avstro-Ogerske in Italije radi uvažanja italijanskih vin v Avstro-Ogersko, dovela do vspeha, zadovoljivega na vse strani.

Beligrad 5. Izredno zasedanje skupščine otvori jutri ob 8. uri zjutraj ministerstvo Krištičević. Novaković se trudi, da sestavi naprednjaško ministerstvo. (Za koliko časa?! Ured.)

Trgovinske brzojavke.

Badmipsa. Pšenica za jesen 6.75—6.76
Pšenica za spomlad 1896 — do — Oves za jesen 5.49—5.71 Rž za jesen 5.44—5.46 Koruza za julij-avgust 6.09—6.11 za maj-juni 1896 5.08—5.09.
Pšenica nova od 75 kil. f. 6.85—6.90 od 79 kil. f. 6.90—6.95, od 80 kil. f. 6.95—7.—, od 81 kil. f. 7.—7.05, od 82 kil. f. 7.05—7.10.
Jedren 6.40—6.70; prosa 6.—6.36 ri nova 6.46—6.60.
Pšenica: Malo ponudb, pa tudi omejeno povpraševanje. Prodaja 15000 mt. st. Trg v obče nespremenjen. Vreme lepo.
Praga. Nerafinirani sladkor za juli f. 12.82 1/2, nova letina 13.35. stalno
Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred odpoklicatelj precej f. 28.40—28.75. Juli sept. f. 28.75—29.— Concassé 29.—. Čistoval 30.—. V glavah (sodih) 30.25 —.
Havra. Kava Santos good average za juli 92.— za oktober 90.—, mlačno.
Hamburg. Santos good average za juli 73.50 september 73.75 december 72.50, mirno.
Novi York. 5. Rdeča zimaska pšenica padla je v tem tednu od 77 1/2, na 74 1/2, in koruza od 58 1/2, na 49 1/2, cts. bushel.

Dunajska borza 6. julija 1895

	danes	včeraj
Drjavni dolg v papirju	101.30	101.15
„ „ „ v srebru	101.35	101.25
Avstrijska renta v slatu	174.—	173.80
„ „ „ v krouah	101.60	101.50
Kreditno akcije	408.10	408.20
London 10 let.	121.18	121.12
Napoleoni	9.61 1/2	9.61 1/2
20 mark	11.88	11.85
100 italij. lir	46.05	46.07 1/2

Tržne cene

(Cene se razumejo za dobio in s carine vred.)

	100 K.	180.—	192.—
Kava Mokka	182.—	184.—	184.—
Ceylon Plant. fina	189.—	191.—	191.—
Peri	160.—	162.—	162.—
Java Malang	157.—	158.—	158.—
Portorico	157.—	158.—	158.—
Guatemala	157.—	158.—	158.—
San Domingo	157.—	158.—	158.—
Malabar Plant	157.—	158.—	158.—
„ „ „ native	157.—	158.—	158.—
Laguayra Plant	157.—	158.—	158.—
„ „ „ native	157.—	158.—	158.—
Santos najfini	157.—	158.—	158.—
„ „ „ srednje fini	157.—	158.—	158.—
„ „ „ srednji	157.—	158.—	158.—
„ „ „ ordinar	157.—	158.—	158.—
Rio oprani	157.—	158.—	158.—
„ „ „ najfini	157.—	158.—	158.—
„ „ „ srednji	157.—	158.—	158.—
Sladkor Centrifugal i. vrste	157.—	158.—	158.—
Concassé	157.—	158.—	158.—
„ „ „ v glavah	157.—	158.—	158.—
razkosani	157.—	158.—	158.—
Sti italijanski fini	157.—	158.—	158.—
„ „ „ srednji	157.—	158.—	158.—
Japan fini AAA	157.—	158.—	158.—
„ „ „ srednji	157.—	158.—	158.—
Raugoon extra	157.—	158.—	158.—
„ „ „ I.	157.—	158.—	158.—
„ „ „ II.	157.—	158.—	158.—
Petrolej ruski v sodih	157.—	158.—	158.—
„ „ „ v zabojih od 29 kil.	157.—	158.—	158.—
Olje italijansko najfini	157.—	158.—	158.—
„ „ „ srednjefino	157.—	158.—	158.—
bombažno, amerik.	157.—	158.—	158.—
dalmatinsko	157.—	158.—	158.—
Limon Mesinski	157.—	158.—	158.—
Pomarance	157.—	158.—	158.—
Mandeljni Dalmatinski	157.—	158.—	158.—
„ „ „ Bari	157.—	158.—	158.—
„ „ „ infeli	157.—	158.—	158.—
„ „ „ Dalmatinski	157.—	158.—	158.—
„ „ „ Paljetki	157.—	158.—	158.—
3 okve Paljetke	157.—	158.—	158.—
Grške v venci	157.—	158.—	158.—
3 tanine	157.—	158.—	158.—
V. n. perli	157.—	158.—	158.—
Ob ba	157.—	158.—	158.—
Pelenovke srednje velikosti	157.—	158.—	158.—
„ „ „ velike	157.—	158.—	158.—
„ „ „ male	157.—	158.—	158.—
Slaniki v velikih sodih	157.—	158.—	158.—
„ „ „ v 1/2	157.—	158.—	158.—

Trgovina.)

Moka in orobi. Moka. V tem tednu prodal je nekoliko raznih števil po različnih cenah mlin „Karl Scherbaun & Söhne“ v Mariboru. V ostalem pa je bil teden miren, kakor so bili prejšnji. — „Economove“ cene so povprečno: St. 0 f. 13.75, št. 1 f. 13.25, št. 2 f. 12.75, št. 3 f. 12.50, št. 4 f. 12.25, št. 5 f. 12.—, št. 6 f. 11.25.

Otrobi. Prodali so nekoliko vagonov izdelka „Mühler & Bäcker“ v Pešti po for. 3.80 loko Pešta, ali f. 4.30 loko železnica Trst, proti oddaji v decembru. — „Economo“ zahteva za svoje f. 4.40 kvintal z vrečo vred. — Za levantinske zahtevajo f. 3.50 do f. 4.25 kvintal z vrečo vred, kakoršna je že vrst. — Kupčije ni baš obilo, ker so kupci rezervirani. O zaključku se govori, da je Economo prodal partijo svojega izdelka ceneje, kakor je zgoraj omenjeno.

Drobni otrobi. Economo zahteva za svoje f. 4.60, levantinski pa so po for. 4.15 do 4.30 kvintal z vrečo vred. Kupčija je omejena.

Goved. Od 27. do 3. t. m. prodalo se je v Trstu 222 volov in 60 krav klavne živine in sicer 83 volov iz Kranjske, 28 iz Hrvatske, 7 iz Istre, 86 iz Dalmacije, — iz Ogerske, — iz Bosne, in 18 domačih.

Plačevali so se: voli iz Kranjske po f. 51.— do 52.—; voli iz Hrvatske po f. 49.— do 50.—; iz Istre po f. 50.— do 51.—; iz Dalmacije po f. 49.— do 50.—, iz Ogrske po f. 49.— do 50.—, iz Bosne po f. 49.— do 50.— in domači po f. 50.— do 51.50; domače krave po f. 48.— do 49.— krave iz Istre po f. 48.— do 49.— in krave iz Kranjske po f. 48.— do 49.— kvintal mrtve vage.

Seno in slama. Seno I. vrste prodajalo se je v tem tednu po f. 3.35, II vr. po f. 2.25 slama I. vr. po f. 3.20, II vr. po f. 2.30 kvintal.

Surovo maslo, jaja in kokoši. Kranjsko surovo maslo prodalo se je v tem tednu v partijah od 20 do 30 kg. po 82 do 86 nvč., v partijah od 30 do 50 kg. po 80 do 82 nvč., furlansko surovo maslo v part. od 20 do 30 kg. po 98 nvč., do f. 1.02 in v partijah od 30 do 50 kg. po 86 do 93 nvč. kilogram. Tolminko surovo maslo I. vrste po f. 1.04 do f. 1.06 kilogram.

Jajca na debelo po f. 2.20 do 2.50 sto komadov.

Kokoši po 90 nvč. do f. 1.80 komad, piščeta po f. 1.30 do f. 1.80 par.

Krompir navalni, na debelo po 3.50 do 4.— kvintal. R. M.

Javna dražba.

Dne 16. julija t. l. od 11. ure dopoldne bode pri podpisnem okrajnem glavarstvu javna dražba lovov krajnih občin Komen in Skrbina za dobo 5 let z vzklicno ceno 120 gld. in 32 gld. in lova katastralne občine Varea za dobo 3 let z vzklicno ceno 8 gld. 60 nvč.

Dražbeni pogoji se lahko pregledajo pri tiskalnem uradu.

C. kr. okrajno glavarstvo

Šežana, 2. julija 1895.

Schaffgotsch.

Franjo Wutscher in dr.

Piazza S. Caterina 2, I. nad. Soba opravila in manufakturno blago, zrcala, podobe, žepne ure in navjatlne na 8 in 15 dni.

Za gotovo plačilo in na obroke.

Franjo Počkaj

Via Molino a Vento št. 1.

prilagoja slavnemu občinstvu v Trstu in okolici svoje

TRGOVINO USNJA.

V zalogi nahajajo se tudi železni in leseni žolbi, sila in sploh vse, kar je potrebno za čevljarje, dobiva se po dobri in nizki ceni vedno sveže in dobro blago.

Alfonso Danese v Trstu

TOVARNA MILA (žajfe)

Via della Fabbrica št. 7

prilagoja kot posebnost svoje milo

za perilo.

Odpošilja se izven Trsta v omotih od 25 kg. n. prej.

Zdravljenje krvi

Čaj „Tisočerni cvet“ (Millefiori). Čisti kri ter jo izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če poča v želodec, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. Jeden omot za ozdravljenje, stoji 50 nvč. ter se dobiva v odlikovani lekarni PRAXMARER „Al due Mori“ Trst, veliki trg.

Podpisana si usojava najuljudnejše naznaniti, da sva prevzela že skoraj 30 let obstoječo, slavnemu občinstvu tukaj in v okolici dobro poznano trgovino G. OUFČE ter se prilagoja sl. občinstvu, da bi naju isto blagohotno posredovali z naročili.

Prilagoja se posebno č. duhovščini in gg. uradnikom tu in v okolici, da blagoviti naju vsestranski podpirati ter obljubljamo, da bodeva točno in kolikor najbolj mogoče dobro postregla z nizko ceno in dobrim blagom.

Za obilno naročbo prilagoja se

Franco Petek

Via S. Caterina št. 9

Cenilnik pošilja se na zahtevo brezplačno.

Aite & Zadnik-Trst

Via Nuova na voglu via S. Lazzaro,

prilagoja slavnemu občinstvu svojo prodalnico z manufakturnim blagom. V zalogi nahaja se posebej najnovije blago, toliko za ženske kolikor za moške in deca. Veliki izbor platna, bombakevine, perila, ribežev volnenih in svilnatih. Velika zaloga vseh potrebnih za življenje in krojačev. V zalogi nahajajo se nadalje vrhovrstni trakovi in tudi trakovi slovenskih barv.

Prilagoja se č. gg. učiteljem v mestu in na deželi za vse potrebščine šolskih ročnih del. Uzerol se pošilja na zahtevo franco.

V krómi

„Andemo de Matteo“

ulica Carintia, štev. 25,

(pri kavarni „Adriatico“)

se toči domače črno izborno vino po 32 nvč. liter; kuhinja je po ceni in potreba točna. Za mnogobrojni obisk se prilagoja s spoštovanjem Jurković gospodar.

Znana domača gostilna

„AL CASTELLO DI DORNBERG“

v TRSTU,

v ulici Farneto št. 11

v kateri se točijo le pristna vipavska vina in sveže pivo, prilagoja se sl. občinstvu z m. sta in z. dež. le. Sladki riesling po 52 nvč.; belo in črno vino, liter po 40 nvč.; Pivo po 32 nvč.; v steklenicah po 20 nvč.; Vino za dom od 5 litrov vsa po 4 nvč. cene. Kuhinja je preskrbljena s tečmi in jedili. Cene so primerne nizke. Fran Rjavec.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

(registrirana zadruga s omejenim poročtvom)

Via Molin Piccolo št. 1. I. nadstropje.

Daje posojila na menicije in intabulacije proti 5% obrestim, na zastavo srečja in vrednostnih papirjev pa proti 5% obrestim. Od hranilnih ulog plačuje po 4% obrestim.

Uradni dnevi so:

Vsaki dan od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. popoldne, svedra izjemni nedelje in praznike. Izplačuje se vsaki ponedeljek od 11. do 12. ure dopoldne, in vsaki četrtek od 3. do 4. ure popoldne. Glavni deleži veljajo po 200 kron. Zadržani deleži se lahko plačujejo v mesečnih obrokih po 1 gld. ter znaša vsaki delež 10 gld. 196—

Dobroznana gostilna

ANTONA VODOPIVCA

(po domače „pri Prvačkovec“)

v Trstu,

ulica Molitario št. 12

toči kolikor v gostilni, toliko pri veseljih v sokolski telovadnici, vedno le pristna vipavska, Prvačka in kraška beča in črna vina. — Sladki riesling v steklenicah, in modro frankinjo, vsaka steklenica drži 1 liter in velja 60 nvč. — Potreba je poštena, cena zmerna. Kuhinja je preskrbljena s tečmi, toplimi in miznimi jedili.

Priporoča se rojakom v Trstu in z. dež. le. Toči vino tudi družinam 4 vrč. cene, ako se odzame najmanj 5 litrov.

„Tržaška Hranilnica“

(Cassa di Risparmio Triestina)

Sprejemlje denarne uloge v bankovcih od 50 nvč. do vseh zneskov vsak dan v tednu razen praznikov. In to od 9—12. ure popoldne. Ob nedeljah pa od 10—12. ure popoldne. Obrestim na knjižice 3%.

Plačuje vsak dan od 9—12. ure popoldne. Zneske do 100 gld. precej, preko 100 do 1000 mora se odpovedati 3 dni in zneske preko 1000 gld. pa 5 dni.

Eskontuje menice domicilirane na tržaškem trgu po 3 1/2%.

Posljuje na drž. papirje avstro-ogrske 4%.

Vije zneske od 1000 do 5000 gld. po 5 1/2%.

Daje denar proti vknjiženju na posesti v Trstu.

Obrestim po dogovoru 2 1/2%.

Trst, dne 5. maja 1894.

FILIJALKA

G. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na 30-dnevni odkaz 2 1/2%.

3-mesečni 3 1/4%.

6-mesečni 3 3/4%.

12-mesečni 4%.

Za pisma, katerih se morajo izplačati v sedanjih kvartalnih ali v. velj., stopijo nova obrestna takso v krogost z dnem 4. februarja, 8. februarja in odnošno 2. marca t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2% na vsako svoto

V napoleonih brez obresti

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropav, Rek. kakor za Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Hermannstadt, Izmest, Celovec, Ljubljana, Lince, Olomouc, Reichenberg, Saaz in Solnograd. — brez z. troškov.

Kupnja in prodaja

vrednosti, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov pri odbitku 1% provizije.

Predjumi.

Sprejemajo se vsakovrstna vplačila pod ugodnimi pogoji.

Va javnevalne listine pogoji po dogovoru, 2 odprtem kreditu v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednosti obresti po pogodbi.

Vložki v polnaro.

prejemajo se v polnaro vrednostni papirji, ali v z. obratni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke ital. janske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Trst, 31. januarja 1894.

2 24

Teodor Slabanja

srebar V GORICI (Görz) ulica Morelli 17 se prilagoja pred. duhovščini za napravo cerkvenih posod in orodij iz čistega srebra, alpaka in medenine, kot: monstrance, kelihov, itd. itd. po najnižji ceni v najnovijah in lepih oblikah. Stare reči popravim ter jih v ognju posrebrim in pozlatim.

Da si zamorajo tudi menj premožne cerkve omisliti razne cerkvene stvari, se bodo po želji predstavitih p. n. gospodov naročnikov prav ugodni plačilni pogoji postavili. Ilustrovani cenik franco.

Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštne franko! 2-24

Riunione Adriatica di Sicurtà

21-2

v Trstu.

Zavaruje proti požarom, prevozu po suhem, rekah in na morju, proti toči, na življenje v vseh kombinacijah.

Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1892

Glavnica društva gld. 4,000,000—

Premijna rezerva zavarovanja na življenje 13,324 346-93

Premijna rezerva zavarovanja proti ognju 1,692,248 22

Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevozanju 49,465,07

Rezerva na razpolaganje 500,000—

Rezerva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (A) 333,822 42

Rezerva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (B) 243,381 83

Rezerva specialnih dobičkov zavarovanja na življenje 501,000—

Občna rezerva dobičkov 1,187,161 86

Urad ravateljstva:

Via Valdirivo, br. 3 (v lastnej hiši).

Srečke za zidanje cerkve ob jubileju cesarjem po 1 gld.

Zrebanje že v četrtek

Glavni dobiček:

30.000 goldinarjev

vreden

Srečke priporočajo: Marco Nigris, Enrico Schiffmann, Giuseppe Zoldan.

Norddeutscher Lloyd, Breme

Redna služba

s parniki

najprvega

reda.

Iz Breme v gornje kraje, kakor tudi v Baltimore, Montevideo in Buenos-Ayres.

Iz Genova v New-York

brzo parniki vsaka 2 mesca

Iz Neapelja v New-York po

štiri parniki vsak mesec, prevoznja v 11 dneh.

Iz Genova-Neapelja v

vzhodno Avstralijo v Azijo, prevoznja v 18 dneh.

(mesečno)

Informacije

pri glavnem zastopstvu:

Küchler & C., Via Belvedere 2.

VSI STROJI ZA POLJEDELSTVO.

Peronosporne tlačilke, slične Vermorelu, samoradne peronosporne tlačilke, z zračno stiskalno sesalno, vinske prede vseh vrst, stiskalnice za olje, hidraulične stiskalnice, poboljšanja drabla, pivčarstva orodje, vinske sesalke, cavi za vino, stiskalnice za seno in slamo, listila za koruzo, čistilnica za žito, stroji za odstranjevanje škarij itd.

prodaja po jako znižanih cenah proti jamstvu in na poskušanje

IG. HELLER, Dunaj II/2, Praterstr. N. 49.

Obširni ceniki zastoj in franko, liče prodajalcev z drugo reke.

Posebna se sveti pred nakupom posreduje.

Čujte in strmite!

Prodaja se:

Nogovnice za deca najboljše vrsti od 7 nvč. naprej;

Nogovnice za moške od 7 nvč. naprej;

Nogovnice za gospe, tudi črne zjamčene barve, od 12 nvč. naprej;

Moderne pihalke od 8 nvč. naprej;

Pihalke iz perja od 15 nvč. naprej;

Fino mandljevo milo po 3 nvč.

Milo od glicerina fina vrst v velikih steklenicah po 7 nvč.

Fine konjare, sveklenice od 6 nvč. naprej;

Prati za srajce od 25 nvč. naprej;

Ocratnice za moške od 8 nvč. naprej;

Satin za jopice in satini za podlago p. 13 nvč. meter;

Ocratniki za moške, 4strski, l. vsi, p. l. duca-eta od 70 nvč. naprej;

Platnene spodnje hlače za moške od 40 nvč. naprej;

Platnene srajce za moške od 50 nvč. naprej;

Srajce za gospe, velike, od 45 nvč. naprej;

Srajce za gospe, bogato obšite, od 45 nvč. naprej;

Spodnje srajce od 25 nvč. naprej;

Angelske spodnje srajce od 41 nvč. naprej;

Čelji za moške, iz bel. čr. kože, lisa vrst po f. 3 in f. 4.50;

Čelji za polje, iz bel. čr. kože, za moške, po f. 2.50 in f. 3.90;

Čelji za polje, za gospe, lisa vrst, iz kože, o. l. f. 1.80 na, rej;

Čelji iz sukna po f. 2.75;

Čelji iz flar kože po f. 3.—;

Čelji za doma, iz kože, o. l. 75 nvč. naprej;

Čelji za doma, iz jute, od 8 nvč. naprej;

Kalod nt, prvi Siry namesto 85 nvč., po 25 nvč.

Kroglice z verižami, za zastore, od 7 nvč. naprej;

Črni pasi, visoki, iz gume, s krasno zapono, od 84 nvč. naprej;

Čepice za popotovanje, z: magacino, za pis-rno, za prodajalnico, za kolosarje, za veslarje in za turisti, kakor tudi za dečke, o. l. 25 nvč. naprej;

Slamniki z garnituro ali brez nje, jako po ceni;

Srajce za turiste, iz futarda in satina, od 95 nvč. naprej;

Silnatni dežniki od f. 1.70 naprej;

Silnatni dežniki „Titania“ a palico iz kovine po f. 2.—

Volneni dežniki od f. 1.20 naprej;

Solnčniki „Graziosa“, iz seile, z jeklene palice, od f. 2.15 naprej;

Jopice za gospe od f. 1.20 naprej;

Jop. č. „Gigri“ od f. 1.80 naprej;

Jop. č. iz satina od f. 1.45 naprej;

Zeleza za kodranje las od 8 nvč. naprej;

Mali stroji za razgrevanje teh želez od 17 nvč. naprej;

Velika zaloga zagrijal, ptov, petičev, b. valk. platna za srajce in platna za rjuhe, tapetov in sukna in tisocher drug. blaga, vse po najnižjih cenah, da se ni bati tekovanja;

Velika zaloga porojev, srajčev, spodnjih srajčev, čepic za novorojen e, rjuhe iz gume, popolne oprave za krot in tisocher drugih stvari; kakor tudi

Velika zaloga nočarjev, mošnjakov, listnic, korogov in papirnatih torb, pa-oc in naravnih ptov za hladne rečev, rute iz seile in tisocher drugih predmetov, vse najboljše vrsti po najnižjih cenah, v trgovini

Negozio Viennese

Borzni trg št. 602.